

BAJ
IIIK.
IIO.

SPRAWA

PRZED

PUBLICZNOŚCIĄ,

NA POPISIE ROCZNYM

Szkoły Woiewódzkiej Płockiej,

PRZEZ

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

W KOŃCU SZKOLNEGO ROKU 18²³/₂₄

ZŁOŻONA.

W PŁOCKU,

W DRUKARNI KAROLA KULIGA.

1824.

CZYTELNIA KSIĄZEK

343.5 (438)

Podano do druku na mocy szczególnego upoważnienia z dnia 5
Lipca 1824 N° 1358.

(3)

Porządek Examinu Uczniów przechodzących do Uniwersytetu, i publicznego Popisu Szkoły Woiewódzkiej Płockiej w miesiącu Lipcu 1824 roku.

I. Examen żądających wstępu do Szkoły Głównej.

Dnia 21 od 8 rano, uczniowie Klasy VI. drugoletni, i ci którzy zyskali upoważnienie Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zaczną Examen przez odpisy na zadania z Języków i Nauk Szkolnych.

Dnia 24. zacznie się Examen ustny, ze wszystkich Nauk Szkoły Woiewódzkiej.

Do odpisu i na Examen ustny przeznaczono po trzy dni następne, dla tego; że mamy przechodzących do Uniwersytetu Uczniów szóstey Klasy drugoletnich 14, z pierwszego roku 10, z prywatney Edukacyi będzie także dwóch. Gdyby zaś examinu ustnego 26 osób w trzech dniach nie można odbydź, natenczas po publicznym Popisie, iak wypadnie, dokończony zostanie.

II. Popis publiczny.

Klasa I. i II. w dwóch oddziałach.

Dnia 28. o godzinie 9. rano, zacznie publiczny Popis Klasa I. Popis ten trwać będzie do południa.

Po południu od 3. godziny Popis Klasy II. oddziałów A. B.

Klasy wyższe, to iest III. w dwóch oddziałach, IV. V. i VI.

Dnia 29 od godziny 9 rano, Nauka Religii z Obyczaiową.

od 10. Języki Łaciński i Grecki.

od wpół do 12. Język Niemiecki.

Po południu od 3. Język Polski i Rossyyski.

od wpół do 5. Fizyka, Historia naturalna z Chemią.

Dnia 30 rano od godziny 9. Język Francuzki.

od 10. Matematyka.

od 11. Historia Powszechna i Polska z Jeografią.

Po południu od 3. Popis Klass wszystkich z Rysunków i Kaligrafii.

III. Zakończenie Popisu i Szkolnego Roku.

Dnia 30 o godzinie 4 po południu:

1. Rektor mówić będzie do Publiczności i Uczniów.
2. Po ogłoszeniu imion zasługujących pochwałę, Uczniowie ciągle wzorowi zapiszą się do *Xięgi Stawy i pamiątek Szkolnych*, a celujący w obyczaiach i pilności odbiorą nagrody.
3. Tym którzy przez odbyty Examen okazaą doyrzałość w Naukach Szkoły Woiewódzkiej, oddane będą *Patenta*.
4. Rektor odczyta promocyą w Klassach na rok przyszły, i rozda wszystkim Uczniom wypisy z *Xiąg Cenzury*, aby ten dowód postępowania swojego w domach Rodziców złożyli.

Dnia 31 Lipca po Mszy Świętęj Szkolnéj o godzinie 8 rano, Hymn dziękczynienia rozpocznie Wakacye, które do dnia 15. Września trwać będą.

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

DO

PUBLICZNOŚCI.

Piątą o Szkole Woiewódzkiej Płockiej Sprawę roczną, Uczniom naszym, Rodzicom i wszystkim którzy zprzysiają Naukom poświęcamy.

STAN SZKOŁY PŁOCKIEJ

w Roku 1823 na 1824.

Przez postanowienie z wyraźnej woli JEGO CESARSKO KRÓLEWSKIEJ MOŚCI w dniu 1 Lipca 1823 roku wydane, ustanowiona iest w Królestwie Polskim *Kuratorya Instytutów Naukowych*.

W Warszawie dnia 19 Lipca 1823 roku Installowany został na *Kuratora Jeneralnego, Senator Kasztelan Dawid Oebchelwitz*.

Instalacya *Kuratora w Woiewództwie Płockim* nastąpiła dnia 7 Marca w 1824 roku. Odtąd Zwierzchność Szkolną dwie składaia władze, to iest: *Władza Dozorcza i Naukowa*.

Władzę dozoru, która szczególniej ezuwa nad czystością obyczaiów młodzieży, prostuie uchybienia, sądzi i karze wykraczaiących Uczniów, ma sobie powierzoną *Kurator Szkół w Woiewództwie Płockim Józef Brzozowski, Komisarz Emeryt*; a dla Woiewództwa naszego przydany iest także *Inspektor Kaietan Marcinkowski*.

Stósownie do potrzeby Szkoły w upływaiącym roku, Klasy drugą i trzecią mamy o dwóch oddziałach.

Władzę Naukową składaia: *Rektor, Prefekt, sześciu Professorów i siedmiu Nauczycieli*.

W Zgromadzeniu Nauczycielskiém, takie tylko mieliśmy odmiany:

1. Zastępujący Nauczyciela Religii X. *Antoni Baliński* otrzymał Patent na *Prefekta Szkoły*.
2. Zastępca Profesora *Andrzej Trzeciński*, który po otrzymanym w Uniwersytecie Warszawskim stopniu Magistra Filozofii, przez trzy lata uczył w *Płocku*, do Szkoły Wojewódzkiej w *Kielcach* przeniesiony został.
3. Zaczął u nas uczyć *Adam Niemirowski* Magister Filozofii, który przez lat pięć uczył w Szkole Wojewódzkiej Warszawskiej u *Xięży Piłarów*.

I. N A U K I.

W wykładzie nauk żadna niezaszła odmiana, oprócz téj iednéj, że do Nauki Obyczaiowéj, w miéysce *Etyki Reybergera*, zaczęto używać dzieł *Kalińskiego* i *Przeczytańskiego*.

II. PODZIAŁ NAUK POMIĘDZY CZŁONKI ZGROMADZENIA NAUCZYCIELSKIEGO

1. Naukę Religii przez wszystkie Klasy dawał Prefekt X. *Antoni Baliński*.
2. Naukę obyczajową:
  - W Klasyse I. Rektor *Kaietan Morykoni*.
  - w II. A. przez pierwsze półrocze Rektor, przez drugie X. Prefekt.
  - w II. B. przez pierwsze półrocze Nauczyciel *Grzegorz Stawnicki*, przez drugie X. Prefekt.
  - w III. A. przez pierwsze półrocze Nauczyciel X. *Kolumban Zagier*, przez drugie X. Prefekt.

- w III. B. przez pierwsze półrocze N. *Stawnicki*, przez drugie X. Prefekt.
  - w IV. przez pierwsze półrocze Professor *Adam Kobyłecki*, przez drugie Rektor.
  - w Klassach V. i VI. Rektor.
3. *Język Polski*.
    - W Klasyse I. Nauczyciel *Jakob Stepiński*.
    - w II. A. Zastępca Profesora *Albin Pinko*.
    - w II. B. N. *Stawnicki*.
    - w III. A. Nauczyciel *Antoni Grobicki*.
    - w III. B. Z. P. *Pinko*.
    - w IV. N. *Grobicki*.
    - w V i VI. Zastępca Profesora *Zdzarski Augustyn*.
  4. *Język Łaciński*.
    - W Klasyse I. Nauczyciel *Stepiński*.
    - w II. A. Professor *Kobyłecki*.
    - w II. B. Nauczyciel *Stawnicki*.
    - w III. A. Nauczyciel X. *Zagier*.
    - w III. B. Professor *Kobyłecki*.
    - w IV. N. X. *Zagier* i P. *Kobyłecki*.
    - w V. i VI. Zastępca P. *Zdzarski*, Nauczyciel *Stepiński* i Nauczyciel *Maturyn Żakob (Jacob)*.
  5. *Język Grecki*.
    - W Klasyse IV. Nauczyciel *Stepiński*.
    - w V. i VI. Z. Profesora *Zdzarski*.
  6. *Język Niemiecki*.
    - W Klassach III. A. IV. V. i VI. Nauczyciel X. *Kolumban Zagier*
    - III. B. Nauczyciel *Stawnicki*.

7. *Język Francuzki.*
W Klassach III. A. IV. V. i VI. Nauczyciel *Żakob (Jacob)*,
w III. B. Z. P. *Pinko*.
8. *Jeografii uczyli:*
W Klasie I. Nauczyciel *Grobicki*,
w II. A. Nauczyciel *Stawnicki*,
w II. B. Professor *Zborowski*,
w III. A. Nauczyciel *Grobicki*,
w III. B. Professor *Zborowski Józef*,
w IV. V. i IV. Zastępca Profesora *Borowicz Jan*.
9. *Historyi Powszechnéy i Polskiéy.*
W Klasie I. Rektor,
w II. A. Nauczyciel *Grobicki*,
w II. B. Professor *Zborowski*,
w III. A. Nauczyciel *Grobicki*,
w III. B. *Historyi powszechnéy* uczył *Z. P. Borowicz*, *Pol-
skiéy* Rektor,
w IV. V. VI. Zastępca Profesora *Borowicz*.
10. *Nauki Matematyczne* wykładali:
W Klassach I. i II. A. Nauczyciel *Adam Niemirowski*,
w II. B. III. A. Professor *Zborowski*,
w III. B. Zastępca Profesora *Pinko*,
w IV. Nauczyciel *Niemirowski*,
w V. i VI. *Jeometryi* uczył Zastępca Profesora *Borowicz*, *Alge-
bry* Nauczyciel *Niemirowski*.
11. *Historyi Naturalnéy* uczyli:
W Klassach I. i II. A. Professor *Jacenty Kukliński*,
w II. B. Professor *Zborowski*,
w III. A. III. B. IV. V. i VI. Professor *Kukliński*.

12. *Fizyki:*
W Klassach II. A. II. B. i III. A. Professor *Kukliński*,
w III. B. Professor *Zborowski*,
w IV. i V. Nauczyciel *Niemirowski*,
w VI. Professor *Kukliński*.
13. *Kaligrafii:*
W Klasie I. Rektor, Nauczyciele *Stępiński* i *Grobicki*,
w II. A. Professor *Kobyłecki* i Zastępca Profesora *Pinko*,
w II. B. Nauczyciel *Stawnicki Grzegorz* i Zastępca Nauczyciela *Tumanowicz Edward*.
14. *Rysunków* w Klassach niższych i wyższych uczył Zastępca Nauczyciela *Tumanowicz*.
Nauczyciel *Grobicki* iak w zeszłym roku, z pomocą *Rektora* i Ucznia *Klasy VI. Jgnacego Boernera*, usposabiał dzieci w początkowych naukach. Dziesięciu uczniów było w téy Szkole, a którym wiek i usposobienie pozwoli, przeydą po Wakacyach do I. *Klasy Szkoły Woiewódzkiéy*.

III. UCZNIOWIE.

Zapisuiemy w dzieie roczne Szkoły imiona Uczniów, którzy godni są pamiątki przez zaszczytne postępowanie, albo za iaką ofiarę zostawioną dla Szkoły z talentu w niéy nabytego.

Klasy w miarę ogólnego postępu mają przyznawane pierwszeństwo, te zaszczytne stopnie oznaczamy przy każdéy Klasie, a liczbowy porządek pomiędzy uczniami znaczy stopień na iaki zasłużył każdy odbierający nagrodę, lub zapisany do Xięgi sławy.

Pierwsi znowu uczniowie *Klass* wszystkich, stosownie do zalet swoich, mają oznaczony stopień, przez wyrażenie liczbą którym każdy iest Uczniem w Szkole.

1. Z roku Szkólnego 1823. na 1824.

Na popisie publicznym dnia 30 Lipca 1823 roku:

I. Zapisani do *Xięgi Sławy i pamiątek Szkolnych.*

W Klasie I. A. która była drugą w porządku.

Odbierający Nagrodę: Pierwszy Uczeń w Klasie, czwarty w Szkole *Baltazar Czechowski z Łęk w Mazowieckiem.*

2. *Michalski Tomasz z Kutna w Mazowieckiem.*

3. *Muszyński Paweł z Kutna w Mazowieckiem.*

4. *Bońkowski Apolinary ze Stanisławic w Mazowieckiem.*

Zapisani bez nagrody: 5. *Krauze Franciszek z Lipińskich w Mazowieckiem.*

6. *Koesler Henryk z Gostynina w Mazowieckiem.*

7. *Hardouin Konstanty z Płocka.*

8. *Wołowski Franciszek z Płocka.*

W Klasie I. B. która była czwartą w porządku.

Odbierający Nagrodę: Pierwszy Uczeń w Klasie, osmy w Szkole, *Remiszewski Marcei z Włoczowa w Płockim.*

2. *Leszczyński Kazimierz z Parzenia w Płockim.*

3. *Woźnicki Alexander z Sławęcina w Mławskim.*

4. *Strzeszewski Jan z Łomży w Augustowskiem.*

Zapisani bez nagrody: 5. *Woźnicki Konstanty z Osieka w Mławskim.*

6. *Brykczyński Jan z Poznania.*

7. *Siemiątkowski Antoni z Glinowiecka w Przasnyskim.*

8. *Śniegocki Stanisław z Niestuchowa w Płockim.*

W Klasie II. A. która była Piątą w porządku.

Otrzymujący nagrodę: Pierwszy Uczeń w Klasie, siódmy w Szkole *Jan Turowski z Bogorzyna w Mławskim.*

2. *Rogiński Ferdynand z Czumlina w Płockim.*

3. *Krauze Andrzej z Lipińskich w Mazowieckiem.*

Zapisani bez nagrody: 4. *Chelmicki Ignacy z Mławy.*

5. *Markiewicz Jan z Płocka.*

6. *Turowski Leopold z Bogorzyna w Mławskim.*

7. *Stępień Bartłomię z Lipińskich w Mazowieckiem*

8. *Woźnicki Hilary z Osieka w Mławskim.*

9. *Szurło Jan z Płocka.*

10. *Karwowski Tomasz z Wroninka w Płockim.*

W Klasie II. B. która była siódmą w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klasie, piąty w Szkole *Cegielski Mateusz z Kutna w Mazowieckiem.*

2. *Bronowski Jan z Petrykozów w Mławskim.*

Zapisani bez nagrody: 3. *Kurkowski Leon z Archutówka w Płockim.*

4. *Grefeuil Hipolit z Płocka.*

5. *Słomiński Ludwik z Żochówka w Płockim.*

6. *Żochowski Alexy z Żochowa w Płockim.*

W Klasie III. która była ostatnią w porządku:

Otrzymujący nagrodę: Pierwszy Uczeń w Klasie, szósty w Szkole *Kisielnicki Ignacy z Zielony w Mławskim.*

2. *Bońkowski Hieronim z Bońków w Płockim.*

3. *Bukowski Szymon z Karnkowa w Lipnowskim.*

Zapisani bez nagrody: 4. *Braun Ludwik z Płocka.*

5. *Sławęcki Wincenty z Płocka.*

6. *Milewski Bartłomię z Ździar w Płockim.*

7. *Lisicki Marcin z Płocka.*

8. *Dzięgielewski Jan z Zielominek w Mławskim.*

9. *Kozerski Remigiusz z Biały w Płockim.*

W Klasie IV. która była trzecią w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klasie, trzeci w Szkole *Sochowicz Józef z Mogilna w Prussach.*

2. *Tuszkowski Jan* z Przerutki w Mazowieckiem.
  3. *Mitowski Adolf* z Rakowa w Mazowieckiem.
  4. *Brzozowski Jozefat* z Nagurk w Plockim.
- Zapisani bez nagrody: 5. *Kowszewicz Stefan* z Podchorec w Lubelskiem.
6. *Zoltowski Adam* z Trębina w Plockim.
  7. *Rogiński Jan* z Czumlina w Plockim.
  8. *Korzybski Woyciech* z Ciachcina w Plockim.

W Klassie V. która była pierwszą w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń Szkoły i Klasy *Józefowicz Piotr* z Gorzechowa w Lipnowskim.

2. *Kozarzewski Kazimierz* z Podlecka w Plockim.
3. *Słomiński Józef* z Żukowka w Plockim.
4. *Kamiński Hieronim* z Gostynina w Mazowieckiem.

Zapisani bez nagrody: 5. *Kozierowski Jan* z Łaniąt w Mazowieckiem.

6. *Markowicz Wincenty* z Kowala w Mazowieckiem.
7. *Makomawski Stanisław* z Chudzynka w Mławskim.
8. *Rozemblum Judeasz Wólf* z Plocka.

W Klassie VI. która była w porządku szóstą:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klassie drugi w Szkole *Zieleniewski Felicyan* ze Skłutów w Mazowieckiem.

2. *Cyprysiński Wincenty* z Sandomierza.
3. *Łepicki Woyciech* ze Szczawina w Mazowieckiem.
4. *Zaluska Stanisław* z Sieniaw w Mazowieckiem.

Zapisany bez nagrody: 5. *Boerner Ignacy* z Plocka.

II. *Celujące roboty swoje zostawili na pamiątkę w Szkole:*

a) *w Języku Polskim:*

z Klasy III. iednę, IV. siedem, z V. dwanaście które w iednę Xiążkę porządnie opravne złożyli, z Klasy VI. sześć.

- b) *Rysunki:*
z Klasy I. siedmiu, z II. szóstciu, z III. trzech, z IV. czterech, z V. dwóch, z VI. dwóch.
- c) *Mappy Geograficzne.*
z Klasy I. dwudziestu szóstciu, z II. szóstciu.
- d) *Mappy Miernicze:*
z Klasy IV. iednę, z V. iednę.
- e) *W Kaligrafii celowali szczególni:*

z Klasy I. A. *Czechowski Baltazar* z Łąk w Mazowieckiem,
z Klasy IV. *Baranowicz Jakób* z Kutna w Mazowieckiem.

III. *Dyrektorowie mający w dozorze Celujących Uczniów i ci którzy zyskali pochwałę Rodziców:*

1. *Tuszkowski Jan* z Klasy IV. z Przerutki w Mazowieckiem.
2. *Zaluska Stanisław* z VI. z Sieniaw w Mazowieckiem.
3. *Markowicz Wincenty* z V. z Kowala w Mazowieckiem.
4. *Łepicki Woyciech* z VI. ze Szczawina w Mazowieckiem.
5. *Rogiński Kazimierz* z VI. z Czumlina w Plockim.
6. *Brzozowski Jozefat* z IV. z Nagurk w Plockim.
7. *Sochowicz Józef* z IV. z Mogilna w Prussach.
8. *Mitowski Adolf* z IV. z Rakowa w Mazowieckiem.
9. *Kóskowski Grzegorz* V. z Koskowa w Plockim.
10. *Sobolewski Antoni* z V. z Plocka.
11. *Brzeski Józef* z V. z Brześcia w Plockim.

IV. *Po złożonym Examinie otrzymali świadectwa dojrzałości w Naukach Szkoły Woiewódzkiej.*

1. *Zieleniewski Felicyan* ze Skłutów w Mazowieckiem. Pierwszy Uczeń w Klassie, pierwszy w Examinie, we wszystkim zawsze celujący. Po ukończeniu Klasy 3ciy przybył do Plocka z Łęczycy, trzy ostatnie

Klasy z chwałą w trzech latach ukończył, i w Łęczycy i u nas w każdej Klasie odbierał nagrodę, Przeszedł na Wydział Prawa.

2. *Łępicki Wojciech* ze Szawina w Mazowieckiem. Wszystkie Klasy w Płocku z pochwałą przebył, w Szóstey tylko podług przepisów dwa lata zostawał i wyszedł z nagrodą; miał także nagrodę w Klasie drugiey. Od czwartey Klasy należał do liczby wzorowych Dyrektorów. Poszedł na wydział Prawa.

3. *Cyprysiński Wincenty* z Sandomierza. W rodzinnym mieście trzy skończył Klasy, z każdej wyszedł z nagrodą; w Warszawie był w czwartey Klasie; w Płocku przez dwa lata bawiąc, z Piątey Klasy i szóstey wynosi nagrodę. Udał się na wydział Prawa,

4. *Zaluska Stanisław* z Sieniaw w Mazowieckiem. Przybył z domu do drugiey Klasy, gdzie i w trzeciey także zasłużył pochwałą. W trzech wyższych Klassach odbierał nagrodę. Od czwartey Klasy wzorowy Dyrektor. Poszedł uczyć się prawa.

5. *Alberty Wilhelm* z Płocka. W każdej Klasie odbierał pochwałę. Przeznaczony do stanu duchownego w Wyznaniu Ewangelickiem.

6. *Dworzaczek Ferdynand* z Mazowsza. Poczynając od drugiey Klasy, w Szkołach Warszawskich z pochwałą ukończył piątą. Późnię usposobiony w domu, na mocy upoważnienia Kommissyi Rządowey, złożył Examen w Płocku i okazał zdatność do wydziału prawnego.

7. *Wysocki Ignacy* z Woiewództwa Mazowieckiego, przez Kommissyą Rządową upoważniony do złożenia Examinu w Płocku. Trzy pierwsze klasy ukończył w Łowiczu z pochwałą, w drugiey i trzeciey nagrodzony; czwartą i piątą Klasę przebył z pochwałą w Płocku, a w czwartey miał nagrodę. W szóstey Klasie był w Kaliszu.

2. w Roku Szkolnym 1823 na 1824.

Przez obydwia półrocza upływającego roku mieliśmy 364. Uczniów za-

pisanych, z tych umarło dwóch; mocno choruje dwóch, dla różnych przyczyn niechodzi 21, razem ubyło ze Szkoły dwudziestu pięciu Uczniów.

Po Examinie półrocznym dnia 14. Kwietnia zapisani do Xiegi sławy i pamiątek Szkolnych.

Z Klasy I. która była czwartą w porządku:

- Pierwszy Uczeń Klasy, piąty w Szkole, *Kozarzewski Józef* z Podlecka w Płockim.
2. *Plachecki Jan* z Kamienia w Lipnowskim.
  3. *Skierkowski Marcin* z Cieszkowa w Płockim.
  4. *Szubski Jan* z Płocka.
  5. *Liebkind Hersz* z Płocka.
  6. *Chrzęciewski Antoni* z Turka w Kaliskiem.
  7. *Mitowski Julian* z Rakowa w Mazowieckiem.
  8. *Szczepański Mikołaj* z Płocka.
  9. *Sutkowski Rudolf* z Konków w Mazowieckiem.
  10. *Wolowski Józef* z Płocka.

Z Klasy II. A. która była szóstą w porządku:

- Pierwszy Uczeń w Klasie, siódmy w Szkole, *Krauze Franciszek* z Lipińskich w Mazowieckiem.
2. *Bońkowski Apolinary* ze Stanisławic w Mazowieckiem.
  3. *Koesler Henryk* z Gostynina w Mazowieckiem.
  4. *Rościszewski Julian* z Wierznicy w Lipnowskim.
  5. *Czechowski Baltazar* z Łąk w Mazowieckiem.
  6. *Michalski Tomasz* z Kutna w Mazowieckiem.
  7. *Muszyński Paweł* z Kutna w Mazowieckiem.

Z Klasy II. B. która była trzecią w porządku:

- Pierwszy Uczeń Klasy, piąty w Szkole, *Sokolnicki Korneli* z Kozolina w Mławskim.
2. *Leszczyński Kazimierz* z Parzenia w Płockim.

3. *Strzeszewski Jan* z Łomży w Augustowskim.
4. *Woźnicki Alexander* z Sławęcina w Mławskim.
5. *Remiszewski Marcelli* z Włoczewa w Płockim.
6. *Dembiński Franciszek* z Płocka.
7. *Chadzyński Tadeusz* z Maszewa pod Płockiem.
8. *Wilewski Narcyz* z Płocka.
9. *Pestugia Piotr* z Płocka.
10. *Erenfeicht Ernest* z Płocka.

Z Klasy III. A. która była szóstą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klasy, szósty w Szkole *Orpiszewski Ignacy* z Klubki w Mazowieckim.

2. *Turowski Jan* z Bogorzyna w Mławskim.
3. *Kamiński Leonard* z Gozdowa w Płockim.
4. *Orpiszewski Ludwik* z Klubki w Mazowieckim.
5. *Kurkowski Leon* z Archutuwka w Płockim.

Z Klasy III. B. która była piątą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klasie, piąty w Szkole *Cegielski Mateusz* z Kutna w Mazowieckim.

2. *Markiewicz Jan* z Płocka.
3. *Czarnowski Franciszek* z Pacyny w Mazowieckim.

Z Klasy IV. która była ostatnią:

Pierwszy Uczeń w Klasie, drugi w Szkole *Lenczowski Ferdynand* z Dębowej góry w Mazowieckim.

2. . . . .
3. *Kowalewski Kaietan* z Płocka.
4. *Sławęcki Wincenty* z Płocka.
5. *Dambski Hrabia Julian* z Dobrego w Mazowieckim.
6. *Bońkowski Hieronim* z Bońków w Płockim.

Z Klas-

Z Klasy V. która była drugą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klasie, trzeci w Szkole *Sochowicz Józef* z Mogilna w Prussach.

2. *Mitowski Adolf* z Rakowa w Mazowieckim.
3. *Tuskowski Jan* z Przerutki w Mazowieckim.
4. *Brzozowski Józefat* z Nagurk w Płockim.
5. *Kowszewicz Stefan* z Podchorec w Lubelskim.
6. *Żóttowski Adam* z Trembina w Płockim.
7. *Kłobuchowski Klemens* z Woli Nowskiej w Mazowieckim.
8. *Plendus Felix* z Płocka.

Z Klasy VI. która była pierwszą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klasie i w Szkole *Kozarzewski Kazimierz* z Podlecka w Płockim.

2. *Józefowicz Piotr* z Gorzechowa w Lipnowskim.
3. *Kopytowski Ludwik* z Pułtuska.
4. *Boerner Ignacy* z Płocka.
5. *Zakrzewski Piotr* z Topolna w Mazowieckim.
6. *Słomiński Józef* z Zukowka w Płockim.
7. *Rogiński Kazimierz* z Cumina w Płockim.
8. *Rozenblum Judeasz* z Płocka. Pozyskał wolność zapisu w nagrodę zaszczytnych obyczajów, a szczególniej za skuteczną staranność o postępek w Naukach i moralności nietylko współuczniów, ale nawet wszystkiemy młodzieży Wyznania Moyżeszowego w Płocku. Ma także prawo do chlubny pamiątki za znaczną usilność z jaką w literaturze pracuje.

IV. ODWIEDZAJĄCY SZKOŁĘ.

Przy zakończeniu roku zeszłego i w roku teraźniejszym, imiona swoje do Xięgi pamiątek Szkoły Płockiej zapisać raczyli:

I. Wizytujący Szkołę z Urzędu.

1. Dnia 20. Grudnia 1823 roku *Ignacy Zieliński* Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny funduszów Duchownych i Edukacyjnych.
2. Dnia 7. Marca 1824. Delegowany z Kommissyi Woiewódzkiej do Installacyi Kuratora, *Michał Rościszewski* Kommissarz.
3. Dnia 27. Maia *Edward Rakiety* Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
4. *Józef Brzozowski* Kurator Instytutów Edukacyjnych w Woiewództwie Płockim, dnia 30. Lipca 1823. iako Delegowany z Kommissyi Woiewódzkiej do przydowania Popisowi publicznemu. Dnia 14. Kwietnia 1824. iako Kurator przy końcu zimowego półroczu.

2. Opiekunowie i Rodzice przytomni zapisowi dzieci do Xięgi sławy.

Kisielnicka matka. — *Witkowski Michał* oyczym Grefela. — *Maurycy Kozierowski.* — *Makowska* matka Hardoniego. — *Turowski Woyciech.* — *Zieleniewski.* — *Mitowski.* — *Markiewicz.* — *Kowalewski Franciszek.*

3. Odwiedzający w różnych czasach Szkołę Płocką.

- Dnia 30. Lipca 1823. przy zakończeniu Szkolnego roku:
- Franciszek Jałowiecki* Prezes Trybunału Kryminalnego.
Jan Turcki Prezes Trybunału Cywilnego.
Edward Glass Sędzia.
- Dnia 18. Lutego 1824. roku: *Andrzéy Hrabia Zamoyski.*
Jan Hrabia Zamoyski.

Dnia 7. Marca przytomni Uroczystéj Installacyi Kuratora.
X. Pleiewski Biskup Lengoneński, Sufragan Płocki.
Michał Garlicki Kommissarz.

Dnia 22. Maia 1824. r. *Stanisław Hrabia Potocki* General Dywizyi.
Michał Cichocki General Brygady.
Piotr Hrabia Szembek Półkownik.

Dnia 4. Lipca 1824. r. na publiczném posiedzeniu Towarzystwa Naukowego.
Adam Prażmowski Biskup Płocki Prezes.
X. Pleiewski Biskup Lengoneński Opiekun Towarzystwa.
Jan Turcki Prezes Trybunału Cywilnego.
Józef Lubowidzki Prezes Trybunału Kryminalnego.
Józef Zaleski z Mąkowa w Mławskim.
Antoni Kosiński ze Szczkowa w Brzesko - Kujawskim.

V. ZBIORY NAUKOWE.

Oprócz rzeczy nabywanych do Biblioteki i Muzeum Szkoły Woiewódzkiej, Zbiory te pomnożone zostały za staraniem Towarzystwa Naukowego, przez następujące ofiary:

1. Biblioteka Publiczna i Szkolna Woiewództwa Płockiego.

Z Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego otrzymała Tomów 6.

Od opiekunów i Członków Towarzystwa Naukowego: *Gawarecki* Prokurator złożył własne dzieła 4, różnych Xiążek Tomów 60. — *Zdżarski* Professor 25. — *X. Kolumban Zagier* 1. — *Bromirski* Jan, dawny rękopism historyczny, i zbioru dzieł różnych 2 tomy. — *Rektor* Uniwersytetu

Warszawskiego 2. — *Nicmirowski* Nauczyciel Tom 1. — *Irzyżanowski* Professor Uniwersytetu własną rozprawę. — *Marcinkowski* Inspektor własną rozprawę, wiersze i innych dzieł 3. — *Podgorski* Sędzia 1. — *Stępiński* Nauczyciel Tomów 5. — *Milewski Karól* dwie własne rozprawy, iedną drukowaną, drugą w rękopiśmie. — *Zborowski* Professor Tomów 6. — *Kanigowski* Radca Tom 1. — *Dembowski* Półkownik Tomów 11.

Osoby nienależące do Szkoły: *Joanna Rościszewska* z Kadłubowa Tomów 6. — *Tomasz Wolski* Tomów 3. — *Cichocki Jenerał* Tom 1. i Mapę. — *Czaykowski* Porucznik Tom 1. — *Karól Iulig* właściciel Drukarni Tomów 2. i nadal przyrzekł podobne składać ofiary Dzieł z pod pras jego wychodzących.

Uczniowie Szkoły Płockiej: Z klasy III. *Zoltowski Stanisław* Tomów 4. — Z klasy IV. *Milewski Bartłomiej* Tom 1. — *Brzozowski Wiktor* 1. — *Bońkowski Hieronim* 3. — *Dziecielski* 1. — Z klasy V. *Dębowski Floryan* Tomów 2. — *Tuszkowski Jan* Tomów 2. — *Plendus Felix* 1. — Z klasy VI. *Kosiński Józef* kart Jeograficznych 6.

Pisma Peryodyczne pięć tylko utrzymuie w tym roku osób, co iednakże kilku dziełami pomnoży Bibliotekę.

Nayznaczniejszą dla Biblioteki ofiarą iest oddany przez *Kuratora Szkół w Woiewództwie Płockim* zbiór Dzieł 130., do nieoznaczonego czasu na publiczny użytek. Tym sposobem Biblioteka nasza Publiczna, nielicząc Xiążek składających Bibliotekę Szkolną, ma iuż czwarty zbiór pozwolony, i przeszło tysiąc Dzieł przyłączonych posiada. Prawda że te Xiążki nie wszystkie kompletne i niestanowią własności Biblioteki, dotąd przecieź użytkowi Publicznemu poświęcone, nie są bez korzyści dla tych, co pragną albo mają potrzebę czytać.

2. Muzeum Publiczne i Szkolne Woiewództwa Płockiego.

Dębowski Półkownik oddał Xiążkę Woyskową z kawalkiem Chorągwi zdobytej w roku 1809. — *Gawarecki Prokurator* pieniądz bity w Zamósciu. — *Cyprysiński Wincenty* dwa żelazne odbicia Medalów wspominających założenie Biblioteki Załuskich, i ustanowienie Orderu Orła Białego.

Różne dawne monety złożyli: *Professor Kukliński* iedną sztukę. — *Uczeń Kisielnicki Ignacy* 3. — *Pisarz Porębski* 18. — *Sędzia Domański* 2. — *Chelmiński* Radca Woiewódzki 4. — *Strzegowski* Adjunkt Kommissyi Woiewódzkiej iedną.

Rybicki Fizyk Woiewódzki ofiarował orzech kokosowy. — *Burzyński* Uczeń przyniósł z podróży w Woiewództwo Sandomierskie próby ziemi i kamieni do Fabryk używanych. — *Tłachowski Maryan* Uczeń, pioro gęsie podwójne. — *Dębowski Floryan* Uczeń przerysował Mapę Płocka z wymiaru Professora *Trzecińskiego*; tenże ofiarował igielkę Magnesową.

Marcinkowski Inspektor różne kruszce i marmury, w kraiowych kopalniach, które zwiedzał zebrane.

Złożono wręście gniazdo remizowe i kilka drobnych minerałów.

VI. NOWE URZĄDZENIA SZKOLNE.

W upływającym roku otrzymaliśmy następne Urządzenia, których wiadomość interessować powinna i Uczniów i Rodziców dzieci Szkolnych.

1. Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego.

Ustawa *Kuratoryi* to iest *Władzy dozorczej Instytutów Edukacyjnych*, przynosząca znaczną ulgę w obowiązkach i pracach Naukowych przełożonym Szkół i Nauczycielom; oprócz ogólnego Dozoru Szkoły, te główne ma

zamiary: 1. Czuwać nad rozkrzewieniem i utrzymaniem ducha bogoboyności i moralności, oraz dobrych obyczajów Szkolney młodzieży.— 2. Czuwać nad utrzymaniem ciągłej pilności i należnej karności uczniów.

Z powodu tego nowego porządku szczególne w Szkole naszej powydawane przepisy, których wiadomość potrzebna jest uczniom, iako też ich Rodzicom i Gospodarzom, umieścimy w oddziale potrzeb Szkoły.

2. Z Komissyi Rządowej Oświecenia Publicznego.

Naprzód. Co do promocyi Uczniów. 1. Żaden uczeń Szkół Publicznych zaczynając od Klasy czwartéj, nie będzie mógł do Klasy wyższej być posunięty, dopóki nieźłoży Rektorowi świadectwa Kuratora właściwego, oraz i Prefekta Szkoły, iako w ciągu całego roku sprawował się ulegle, moralnie i zgodnie z wszelkimi ustawami Szkolnemi.— 2. Żaden z Uczniów drugoletnich Klasy VI. nie będzie do Examinu dojrzałości przypuszczony, ani z pierwszoletnich Komissyi Rządowej w tym celu podawany, dopóki nieźłoży podobnego świadectwa z ostatniego roku, iż doszedł rzeczywiście przyzwoitego stopnia dojrzałości w nauce Obyczajowéj.

Powtóre. Co do Examinu dojrzałości. 1. Przy Examinie dojrzałości nie będzie wzgląd miany na zawód, iaki sobie Kandydat obiera; lecz ze wszystkich przedmiotów planem przepisanych z należną ścisłością słuchany będzie.— 2. Język Łaciński uważać się ma za ieden z nayglówniejszych przedmiotów, i mierny w nim postęp nie będzie dawał prawa uzyskania świadectwa dojrzałości do Nauk w Uniwersytecie.— 3. Przepisy dwoma poprzedzającemi artykułami objęte, stosować się mają z całą ścisłością tak do uczniów publicznych Szkół kraiyowych; iako też do młodzieży za granicą, albo w domu edukacją pobierających.

Potrzebie. Co do uwolnienia od opłaty Szkolney. Rektor Szkoły wraz z iéj Kuratorem i Prefektem, decydują większością głosów w przy-

padkach gdzie chodzi o uwolnienie ucznia od zwykłej opłaty, albo też o cofnięcie takowego uwolnienia, jeżeliby późniéj uczeń okazał się udzielonego sobie dobrodzieystwa niegodnym.

3. Z zalecenia Kuratora Jeneralnego.

Żaden Uczeń bez munduru w przepisanej formie do Szkoły przybywać niemoże, to iest: w Szkole Woiewódzkiej, każdy ciągle nosić powinien surdut lub frak koloru szafirowego, o iednym rzędzie guzików, z obwódka białą u kołnierza i rękawów.

VII. POTRZEBY SZKOŁY.

W tym oddziale sprawy naszej o Szkole Płockiej wystawiamy zawsze iakiéj pomocy wyciąga Edukacya publiczna od Opiekujących się młodzieżą Szkolną. Piąty raz od roku 1820. podając podobny wykaz potrzeb Szkoły, świeżo postanowiona władza Dozorcza łącznie z Władzą Naukową, widzą obowiązek zebrać przybywające cząstkowo w zeszytych latach artykuły, a przytém zastosować dawniejsze do zmienionych okoliczności, i przydać wedle nowych urządzeń to wszystko, co z postanowień Szkolnych równie z Uczniami znać powinni Rodzice i Gospodarze, iako też domowi Dozorcy dzieci naszych.

1. Oddawanie do Szkoły i odbieranie Uczniów.

1. Ucznia który ma być pierwszy raz oddany do Szkoły, Oyciec albo Opiekun stawia przed Kuratorem, w mundurze Szkolnym i zaręczy:

- a) Że nie będzie nosił nie Szkolney odzieży, że ma oddzielne dla siebie łóżko i osobną pościel.
- b) Że mu należyte żywności zbywać nie będzie.
- c) Że zostanie umieszczony na stancyi i w dozorce podług przepisów Szkolnych.

- d) Że ma fundusz na Xiążki, iako też na potrzebne do pisania i rysunku rzeczy.
- e) Że prywatnemi interessami nie będzie odrywany od Szkólnych obowiązków.
- f) Oświadczy także, czyli jest w stanie składać opłatę Szkolną po złotych polskich 24. na rok, czyli też może mieć świadectwo ubóstwa.
- g) Jeżeli Uczeń z innéj przybywa Szkoły, okaże Kuratorowi Świadectwo swojego postępu w Obyczajach i Nauce.

2. Gdy przyprowadzonego młodzieńca Kurator uzna, że może się utrzymywać w Szkole, nowo przybywający Uczeń stanąć powinien, przed Rektorem dla złożenia Examinu, do której Klasy jest przysposobiony. Każdy wchodzący do pierwszój Klasy Szkoły Woiewódzkiej umieć powinien:

- a) Pacierz i pierwsze zasady Wiary Wyznania swojego.
- b) Czytać po polsku z łatwością i tak, ażeby rzecz ile można rozumiał.
- c) Pisać czytelnie za dyktującym.
- d) Cztery proste Arytmetyczne działania.

Tych początkowych Nauk dzieci w Szkołach niższych albo w domu uczyć się mają.

3. Przyjęty od Kuratora i uznany za usposobionego przez Rektora Uczeń, zapisany będzie do właściwej dla siebie Klasy.

4. Każdy Uczeń w Aktach Szkólnych przy pierwszym zaraz zapisie złożyć powinien.

- a) Metrykę urodzenia.
- b) Świadectwo odbytej ospy.
- c) Świadectwo właściwego Wójtę gminy albo Burmistrza, gdzie mieszkają Rodzice, czyli już jest w miejscowej Xiędze Ludności, czy też ma być w Xięgi Płockie zapisany.
- d) Jeżeli z innéj przychodzi Szkoły, złożyć także Zaświadczenie Szkolne.

5. Zapi-

5. Zapisanego do Szkoły Ucznia, Rodzice tylko sami albo Opiekunowie przed ukończeniem Klass wszystkich odbierać mogą; inaczéj żadnemu Uczniowi Świadectwo wydane nie będzie.

6. Zdarzyć się może nie poprawny Uczeń, albo popełniający znaczny występki, w takim razie Rodzice musieliby mimo chęci nawet odebrać syna, zawsze iednak oprócz nadzwyczajnych przypadków, ażeby wynaleść środki zapobieżenia téj smutnej ostateczności, wezesniéj przez Zwierzchność Szkolną Rodzice ostrzegani będą. Dla tego po ukończeniu półroczu każdy Uczeń odbiera od Rektora *Wypis z Xięgi Cenzury*. Świadectwo to postępowania w Naukach i Obyczajach, powinien okazać Zwierzchności swojej domowej, a z podpisem Ojca lub Opiekuna przy zapisie na półroczu następné obowiążany jest zwrócić Rektorowi.

7. Uczniowie także którychby słabość zdrowia zarazą innym groziła, niemogą być przyjęci i utrzymywani w Szkole.

2. Zapisy półroczne.

1. W początku tylko Szkolnego roku Uczniowie do Szkoły przybywać powinni, zapis iednakże Uczniów odbywa się dwa razy na rok przy zaczęciu każdego półroczu; to jest: po wakacyach od 15 Września, a po Wielkiéjnocy od środy, przez trzy dni następné.

2. Do zapisu w Sali popisowej od 9 rano do 12, a od 3 do 6 popołudniu przychodzić można.

3. Uczniowie których Rodzice mieszkają w Płocku, zaraz pierwszego dnia stanąć mają do zapisu. Niemający Rodziców w Płocku, w dwóch dniach następnych przybędą.

4. Do zapisu Uczniowie stawać mają przed Kuratorem z Rodzicami, Gospodarzami, a z niższych Klass dzieci i z Dyrektorami, którzy podpisem

swoim zaręczą baczny dozór Uczniów przyjmowanych do Szkoły i ściśle dopilnowanie przepisów.

5. Kurator w Xiędze swojej każdego zapisuje Ucznia:

- a) Imię i nazwisko.
- b) Wiek.
- c) Religiją.
- d) Czy miał Ospę.
- e) Miejsce pobytu Rodziców.
- f) Stan i sposób życia Rodziców.
- g) Czyim kosztem utrzymuje się Uczeń.
- h) Gdzie się sposobił do Szkoły.
- i) Czy ma świadectwo i zkąd.
- k) Do której klasy należy.
- l) Czy składa opłatę.
- ł) Dzień przybycia do Szkoły.
- m) Ulicę i numer domu gdzie mieszka.
- n) Kto za niego ręczy, kto jest Gospodarzem i Dyrektorem.

6. Uczniowie nie przyzwolicie umieszczeni, albo bez należytego dozoru, do szkoły przyięci nie będą.

7. Gospodarze nieznaomi osobiście Kuratorowi chcący utrzymywać uczniów, powinni przynieść świadectwo Władzy Policynnej, że dom ich bezpieczny dla niewinności szkolnej, nie jest Publicznym załadem, nie ma szynku i wojskowej kwatery wspólnej z mieszkaniem dla Uczniów.

8. Uczniowie godni zaufania Zwierzchności Szkolnej, zyskają upoważnienie trudnić się domowym dozorem dzieci. Gdyby kto z Rodziców przybierał synom swoim nie należącemu do Szkoły domowego Dozorcę, taki starać się powinien, co do obyczajów o upoważnienie Kuratora, a co do Nauki Rektora; nadto jeszcze przepisom szkolnym musi być uległy we wszystkiem, dopóki Uczniowie jego w Szkole Publicznej zostawać będą.

9. Dozór Uczniów po domach nie tylko do Dyrektorów należy, ale Rodzice obowiązują być Gospodarzy, którym na stancyą oddają dzieci, ażeby mieli baczność na ich zdrowie, porządek, pilność w Nauce, a naybardziej aby strzegli obyczajów mieszkających u siebie młodzieży. O każdym uchybieniu Ucznia i Dyrektora nawet, niechaj wcześniej Zwierzchności Szkolnej donoszą, dla prędkiego zarządzenia złemu.

10. Gdyby dostrzeżono że w jakim domu młodzież wystawiona jest na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i zepsucia obyczajów, albo że wielkich doznaie przeszkód w gotowaniu się na lekcyje i inne powinności Szkolne, miejsce to nie stosownem dla Uczniów uznane zostanie.

11. Zaraz po zapisie u Kuratora Uczniowie złożą opłatę Szkolną Rektorowi, na każde półrocze po złotych 12. Bez téj opłaty albo bez uwolnienia od nięj, żaden Uczeń do Szkoły przyięty być niemoże.

12. Synowie bardzo ubogich Rodziców, mogą być uwolnieni od opłaty, ale dawać powinni niewątpliwe dowody, znakomitej zdatności i wielkiej do Nauki ochoty, a nadto co rocznie przy zapisie po Wakacyach składać mają Urzędowe zaświadczenia Ubóstwa.

13. Zaświadczenia te, iek wyraża postanowienie Kommissyi Rządowej Oświecenia Publicznego z dnia 27 Grudnia 1817 roku do liczby 2136. stosownie do Urządzenia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych w dniu 20 Sierpnia 1817 roku pod liczbą 122 i 212 przez Burmistrza lub Wóytę Gminy mają być wydawane bezpłatnie i na papierze nie stepowanym.

14. Gdyby Uczeń przez nie przyzwolite sprawowanie się lub niedbalstwo w Naukach, miał być pozbawiony uwolnienia od opłaty, Rektor w końcu półrocza Szkolnego ostrzeże Rodziców lub Opiekunów, że na przyszłe półrocze bez opłaty niebędzie przyięty do Szkoły.

15. Dyrektorowie za obowiązki Dozoru zyskujący utrzymywanie przy Szkole, opłatę składać będą.

16. Urzędowe kwity z Oplaty Szkolnej służą Uczniom za świadectwo że zostają w Szkole, nigdy więc tych kwitów tracić nie powinni.

17. Rektor każdego Ucznia zapisuje:

- a) Imię i Nazwisko.
- b) Rok urodzenia wedle Metryki.
- c) Województwo i miejsce mieszkania Rodziców.
- d) Stan i Religiją.
- e) Z kąd Uczeń przybywa.
- f) Do której Klasy.
- g) Jak dawno w Szkole i w Klasie.
- h) Czy złożył opłatę lub świadectwo ubóstwa.
- i) Kogo ma Dyrektora.
- k) Gdzie zapisany do Księgi ludności.
- l) Jak ma przybrane obowiązki, służby lub Nauk nie Szkolnych.

3. Różne szczególne do zachowania za Szkołą dla Uczniów przepisy.

Uczniowie Szkoły Płockiej mają wydane ustawy i przepisy, w których zachowaniu Rodzice, Opiekuni i Gospodarze dopomagać im zechcą, szczególnie zaś co do następujących Artykułów:

1. Ciągłe w mundurze Szkolnym każdy uczeń chodzić powinien, za przywdziewanie obcych ubiorów karani będą. Zbytkowych przeto fraków i surdutów, zamożniejsi przywozić z domów niemają do Szkoły, iako niepotrzebnych, a częste zepsucia dających powody.

2. Uczeń noszący mundur bez zaszczytnych znaków, okazuje że jest ukarany publicznie.

3. Tym uczniom co przez chwalebne postępowanie zyskują ufność zwierzchności Szkolnej z tytułem *Starszeństwa*, i tym którym powierzony

jest *Dozór*: współuczniów, przydano widoczne honorowe znaki, to jest:

- a) *Uczniowie Starsi* noszą z boku u kołnierza podwójną białą tasiemkę.
- b) *Dozorcy mieszkań*, na znaku starszeństwa mają belkę z tasiemki w kolorze złotym.
- c) *Dozorcy Wydziałów*, noszą cały kołnierz przez znak starszeństwa tasiemką w kolorze złotym przesyty.

4. Żaden Uczeń od powinności Szkolnej prywatnymi interesami odrywany być nie powinien; oprócz istotnej choroby, nikt dla innej przyczyny Nabożeństwa i godzin Szkolnych opuszczać niemoże.

5. Uczeń bez upoważnienia Kuratora za obręb miasta, oddalać się nie powinien. — Samemu nigdy po mieście chodzić niewolno; w przechodzie nawet do Szkoły uczniowie młodsi ze starszymi łączyć się obowiązani. Uczniów którzy sami po mieście chodzą, iako włóczących się każdy napominać, każdy donosić albo sprowadzać do Inspektora i do Szkoły może.

6. W czasy wolne od Szkoły po należytem ukończeniu nauki, Uczniowie powinni używać przyzwoitę w przechadzce rozrywki. Na przechadzki zaś tylko z Professorami lub Rodzicami chodzić będą, albo też pod okiem upoważnionych do tego przez Kuratora *Dozorców Wydziałowych*. Na takich Wydziałów dziewięć wszystkie ulice w Płocku są podzielone.

7. Jak tylko zmrok nastanie wszyscy Uczniowie w domach własnych siedzieć powinni.

8. Uczniowie żadnych zabaw, częstowania się wzajemnego, ani żadnych na iaki bądź przedmiot składek czynić niemają, bez wyraźnego opowiedzenia Zwierzchności Szkolnej i stosownego nad sobą w każdym razie dozoru.

9. Wszystkie zchadzki uczniów po domach gdzie mieszkają zakazane są surowo; nikt przeto pod żadnym pozorem do obcych stancyi chodzić nie może, bez opowiedzenia się w przypadku istotnej potrzeby Dozorcy mieszkań, doczego z wyrażeniem czasu i przyczyny wydać powinien pozwolenie; na przykład, dla odwiedzenia słabego, porady w Nauce, i tęp podobnie.

10. Uczniowie z osobami nienależącymi do Szkoły i Familii przestawać niepowinni; blizkich wiekiem szczególniiej ani odwiedzać, ani odwiedzin przyjmować nie mają.

11. Wszystkie zabawy publiczne zakazane są uczniom. Na widowiska teatralne bez wyraźnego pozwolenia Kuratora, żaden chōdzić niemoże.

12. Do publicznego szynku chociażby z Rodzicami uczęszczać, i iakięj bądź gry, pod żadnym pozorem używać niemogą Uczniowie.

13. Niewolno uczniom utrzymywać gołębi i psów; niewolno używać prochu i iakięj bądź broni; tytoniu także i tabaki.

14. Niewolno slizgać się ani kąpać w Wiśle; a w innęj wodzie za pozwoleniem tylko wyraźnym Kuratora co do miéysca, czasu i dozoru kąpać się mogą uczniowie. Niewolno w żadnym miéyscu używać do slizgania tyżwów.

15. Uczeń bez zezwolenia Rodziców i wiadomości Kuratora niemoże odmieńać mieszkania i w obcym domu nocować.

16. Uczniowie nie mają prawa nic sami nabywać, nic z rzeczy swoich utracić bez wyraźnego zezwolenia Zwierzchności domowéj. Każdy powinien mieć Reiestr wszystkich rzeczy swoich, podpisem Rodziców lub Opiekunów stwierdzony. Przychód zapisuie dający pieniądze uczniowi na wydatek, a każdy choćby naydrobniéjszy rozchōd sam uczeń.— Rzeczy wszystkie uczniów, i reiestra przy zwiedzaniu domów mogą być przeglądane.

17. Uczniowie którzyby mieli książki jakie nie Szkolne albo rękopiśma, wszystkie okazać powinni Inspektorowi, bez podpisu tego znalezionej książki, natychmiast uczniowi odebrana będzie. Niestosowną także dla młodych książkę, Inspektor odbierze, w Bibliotece Szkolnéj złoży, z kąd jako własność swoięj Rodzice gdy zechcą odebrać mogą.

18. W domach swoich i na każdém miéyscu uczniowie iak naywiększą spokojność i obyczajną grzeźność zachowywać powinni; ieżeli który

nie był do tego od dziecinstwa przyzwyczajony, w Szkołach przystoynego postępowania uczyć się musi.

19. We wszystkich pokrzywdzeniach uczniowie do Zwierzchności Szkolnéj zażalenie wnosić powinni, która gdy tego wypadnie potrzeba przeciwko Osobom obcym sprawiedliwości u Sądu poszukiwać może; a każdy znowu uczeń powoływany do Sądu lub innęj iakięj władzy, w assystencyi tylko Zwierzchności Szkolnéj albo Rodziców stawać będzie.

20. Gospodarze uczniów są w domach zastępcami Rodziców i władzy Szkolnéj; szanować ich i słuchać uczniowie powinni, zwłaszcza kiedy strzegą od wykroczeń, a zachęcają do pilności.

21. Uczniowie starsi, a z nich wybrani Dozorcy mieszkań i Dozorcy Wydziałów, mają obowiązek pod własną odpowiedzialnością, pilnować i przestrzegać w każdém miéyscu wykraczających współuczniów; sami widoczny wzór dobrego postępowania dawać powinni. Każdy uczeń w iakiém bądź uchybieniu przestrzegany ma obowiązek słuchać przyjacielskiego ich napomnienia.

22. Każdy także współuczeń rozsądniéjszy obowiązany jest donosić ucznia występnego Zwierzchności Szkolnéj, a Gospodarze i każdy z Osób dorosłych, oprócz uprzejmęj przestrogi iaką młodym wykraczającym człowiek z większém doświadczeniem dawać może, proszeni są nayusilniéj, ażeby o naganném za Szkołą postępowaniu Ucznia, uwiadomiali weźsnie Zwierzchność iego domową lub Szkolną.— Władza także Policyyna ma ten obowiązek przez wyższy Rząd, do powinności swoich przydany.

23. O słabości Ucznia iak nayspieszniéj Inspektor, Kurator albo Rektor uwiadomiani być mają; zwłaszcza w zdarzeniu rychłego potrzebującém ratunku.

24. Promocya Ucznia ważną jest i dla młodego i dla Familii rzeczą; ale też w niestosownęj promocyi traci równie Szkoła, iak bez usposobienia wyżęj posunięty Uczeń: którym przeto z zostających w klassie na rok drugi nie będą na

przeszkodzie złe obyczaje, mogą po wakacjach udowodnić zdatność swoją do wyższej Klasy, ale powinni okazać Rektorowi świadectwo, że w czasie wakacji sposobili się do Examinu, który składać mają.

Wykroczenie przeciw każdemu z tych przepisów, złą notę u Kuratora zostawi Uczniowi, który chronić się i strzedz czystej obyczajności tem silniejsze mają powody Uczniowie, gdy złe ich postępowanie za Szkołą promocyą choćby naysilniejszym w Naukach wstrzymać może.

4. Pomoc dla Uczniów potrzebujących wsparcia.

1. Ażeby Synom Rodziców mnię mających ułatwić sposób utrzymywania się w Szkołach, zaprowadzone jest *Towarzystwo Miłosierdzia Szkolnego*. Zamożniejsi Rodzice dzieci swoje upoważniać raczą, iak do zamiarów dobroczynnych przykładać się mogą; inaczey ofiara Ucznia oprócz pomocy w Nauce od Towarzystwa przyjęta nie będzie.

2. Dla umniejszenia kosztu w nabywaniu Xiążek, utrzymuje się pod zarządzeniem Rektora *Skład Xiążek Szkolnych używanych*, gdzie każdy Uczeń otrzymawszy do tego pozwolenie od Zwierzchności domowey. po ukończeniu Klasy niepotrzebne sobie Xiążki, całe iednak za niższą cenę oddawać może, a w zamian albo potrzebne do wyższej Klasy Xiążki, albo téż pieniądze gdy Xiążka jego sprzedaną będzie odbierać. Inaczey w żaden sposób Xiążek swoich Uczniowie pozbywać albo wymieniać niemogą.

5. Sposób wywdzięczania się Szkole.

Jeżeli Uczniowie nasi wzrosną w Cnocie i naukach, jeżeli wyznając z serca Wiarę Oyców swoich usposobią się do zawdzięczenia dobrodziejstw NAYLEPSZEMU Z KRÓLÓW, do użyteczności dla kraju, do pociechy i zaszczytu Rodzin, naysilniejszą przyniosą nagrodę Nauczycielom i Dozorom

młodości swojej. Więcący sprzyiający Naukom, szczęśliwiey udoskonaleni, wyżsi przez zdatność i zasoby, mogą iczciezney znajdować łatwość wywdzięczania się Szkole w której wzrosli, przez staranne utrzymywanie *Towarzystwa naukowego* dla świetności Szkoły, dla sławy ziemi Płockiēy wzniesionego. Przez takich to osób skuteczne wsparcie, zakłady Publiczne w Bibliotece i Muzeum Woiewództwa Płockiego ciągle wzrastać mogą; a Towarzystwo staraiące się poznać i opisać krainę swoją, otrzyma żadaną pomoc.

TOWARZYSTWA PRZY SZKOLE WOIEWÓDZKIĘY PŁOCKIĘY.

Na piąte Publiczne posiedzenie Towarzystw Płockich, w terażniejszym roku wybrano dzień 4 Lipca.— Dawniēy ta uroczystość obchodzona bywała w 19 Marca, ale potrzeba okazalszego przewodnictwa i skutecznēy Opieki, radziła czekać sposobniejszēy pory, w którēyby Uroczystość Naukowo-Miłosierną odbyć można pod przewodnictwem DOSTOYNYCH PREZESÓW, i w licznēyszēm zgromadzeniu czciogodnych Opiekunów.

Przybycie do Płocka PREZESA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO, naysposowniejszy ku temu dzień wskazało, i własnie na publiczne posiedzenie Towarzystw oznaczyć wypadło, rocznicę Jego poświęcenia na BISKUPSTWO PŁOCKIE. Tak Pasterz zarządzaiący Dyecezyą Płocką, w chwili w którēy przed sześciu laty pierwsze udzielał Błogosławieństwo dla ludu pieczy swojej powierzonego, teraz wzniesione przez siebie od pięciu lat Towarzystwa uświetnił; a w zagaieniu Uroczystości zamiary Naukowe, iako Prezes gruntowną publicznie wynurzoną radą wzmocnił, Towarzystwu zaś Miłosierdzia skutecznie wspieranemu, prawdziwy Nauk i potrzebuiących rątku Opiekun, niewzruszony byt zapewnił.

Na tém publiczném posiedzeniu Sekretarz Towarzystw złożył sprawę z dopełnionych czynności, a rzeczy przez Członków Towarzystwa Naukowego czytane, w wiadomości o tém Towarzystwie wyszczególnione będą.

Czwarta wiadomość o postępie Towarzystwa Naukowego od 20. Lipca w 1823. do 4. Lipca w 1824 r.

1. Skład Towarzystwa.

Chociaż możemy się cieszyć że nam śmierć żadnego z Członków w upłynionym roku niezabrała, tych iednak co przestają mieszkać w Płocku doświadczana dawniey pomoc na zawsze dla Towarzystwa ubywa.— Tak nie mamy Prezesa *Jałowieckiego*, Sędziego *Podgórskiego*, Półkownika *Dębowskiego*, Zastępcy Professora *Trzczińskiego*. Zważając zaś liczbę Członków czynnych dawniey mieszkających w Płocku, utraciliśmy połowę Osób, podzielających z nami czynność. Są ieszcze tacy którym niedługo óddalić się wypadnie.

W Nauczycielskiém tylko zgromadzeniu które dopełniając obowiązków powołania swojego, ciągle pracuje w zamiarach Towarzystwa, zostaną zawsze czynne z urzędu Członki. Tak z początkiem kończącego się roku przybył, zaczynający uczyć w Szkole Płockiey Nauczyciel *Adam Niemirowski*.

Z Obywateli niemieszkających w Płocku bardzo mało dotąd mamy istotnie Czynnych Członków, *Nakwaski* Senator *Kasztelan*, *Rutkowski* Prezes Rady Departamentowey, *Ostaszewski* z *Poniatowy*, Ci tylko względną uprzężnością Towarzystwo zaszczycać raczą.

Zwiedzający Płock i Szkołę naszą młodzi *Hrabiowie Zamoyscy Jan z Andrzeim*, z pocieszającym uniesieniem przyrzekli pomoc Towarzystwu. Obyśmy skuteczną, obyśmy licznieyszą w szukaniu świetności téy ziemi od iéy mieszkańców zyskiwać mogli!

Na Członków Korespondentów zaproszeni zostali:

1. *X. Politowski* Rektor Szkoły Wydziałowey w Włocławku. Szanowny ten Nauczyciel na doniesienie o wezwaniu do Towarzystwa, oświadcza: że nie chcąc nosić na próżno imienia Korespondenta, starać się będzie ile mu czas dozwoli, zbierać wiadomości historyczne i fizyczno-statystyczne Woiewództwa Płockiego, które Towarzystwu przesyłać nieomieszka.

2. *Karól Milewski* Sekretarz Dozorów Szkolnych w Stolicy, zajęty zbieraniem wiadomości o pomnikach Narodowych, przysłał Towarzystwu w Rękopiśmie: *uwagi nad potrzebą zbierania i opisywania pomników historycznych kraiu naszego*, i rozprawę *o Historji Powszechnéy*, drukowaną w Warszawie. Nadzieia korzyści z przedsięwzięć blizkich zamiaru Towarzystwa podały myśl zaproszenia tego badacza rzeczy Oczystych na Członka korespondenta.

3. *Kaietan Marcinkowski* Inspektor, iak oświadczył w odezwie swojej na publiczném posiedzeniu Towarzystwa, zwiedzając Szkoły w Woiewództwie zbierać będzie potrzebne Towarzystwu z różnych okolic miéyscowe wiadomości.

2. Czynności dopełnione.

Naprzód. Co do opisu Woiewództwa, to zrobiono:

1. Czynny Towarzystwa Cłonek *Gawarecki Prokurator*, poświęcił Publiczności drugie wydanie pism historycznych; a do opisu ziemi *Dobrzyńskiey* zbiera materiały.

2. Zastępca Professora *Borowicz* uzupełnia rozpoczęte opisanie miast w Woiewództwie Płockiém. W zeszłym roku czytał Publicznie wiadomość *o miastach w Obwodzie Płockim*, a teraz *o miastach w Obwodzie Lipnowskim*. Pod przewodnictwem tego Professora układają Uczniowie drzewa następstwa różnych dzielnic familii panujących w Polsce. Z tablic złożonych dla Towarzystwa, linią *Xiąząt Mazowieckich* ułożył *Wincenty Cyprysin-*

ski, a przerysował *Ferdynand Hartman* Uczniowie klasy VI; ei sami także oddali *dzielnice Xiążat Wielko polskich*. — *Xiążat Szląskich* ułożył *Felice Borzewski* z klasy VI. a przerysował *Paweł Szawłowski* z piątéy. Jest ieszcze ułożonych sześć podobnych Tablic. *Widok przybyłych i odpadłych krajów do dawnéy Polski* przez wszystkie panowania od początku pewniéjszych dzieiów zrobił i ofiarował Towarzystwu *Ignacy Boerner* z klasy szóstéy.

3. Nauczyciel *Edward Tumanowicz* zamyśla sam i z pomocą dokładniéy rysujących Uczniów, złożyć do Zbiorów Towarzystwa kopią Nagrobków znajdujących się w Płocku. Przydany opis do tych Rysunków, uzupełni mniéy dokładne opisanie pomników Płockich w Starowolskim i w zbiorze urzędzeń Dyecezyi za rządów *Xięcia Michała Poriatowskiego*, których opisów wydawcy niebyli w Płocku; a nadto ieszcze zostawiając w zbiorach naszych pamięć mogących niknąć głązów, uchroni od zaguby część godnych szacunku ludzi.

4. *Rektor Morykoni* Sekretarz Towarzystwa, zbiera wiadomości o dających się postrzegać Pamiątkach w Płocku i okolicy; a przytém o różnych w naszym mieście Pobożnych, naukowych i miłosiernych ustanowieniach. Część téy roboty złożył dawniéy, teraz w dniu 4 Lipca czytał Publicznie wzmiankę o *Teatrze w Płocku od roku 1759* i wiadomość o *zabytkach starożytnych w okolicy Płocka w ciągu upływającego roku znalezionych.* (a)

(a) Dwa szczególniéy wspomniał odkrycia:

1. W gruzach niknącego zamku *Xiążat Mazowieckich odkopaną dawną przy kościele Katedralnym studnią*, w której znalezione pieniądze z czasów *Zygmunta Augusta* i *Batorego* świadczą, że studnia ta naywcześniéy za *Króla Stefana* zasypaną była.
2. *Pieniądze znalezione w Osadzie Trzeboń w Parafii Proboszczewice*, na gruncie pomiędzy starożytnymi okopami.— Podaiący o tém odkryciu pierwszą wiadomość, uważał tylko 20 sztuk pozwolonych Towarzystwu i jedną ofiarowaną. Resztę w blisko dwukwartowym garku znalezionego srebra, chciał

Z opisów miéysc szczególnych, wspomniéć można złożony przez *Gościckiego* Ucznia Klasy IV. opis wioski gdzie przez wakacye bawił. Jakkolwiek takowa robota niemoże sięgać stopnia doskonałości, zawsze iednak w zbiorze zgromadzanych materyałów pożyteczną zostanie.

Powtóre, Oddzielne literackie prace przez odczytanie na publiczném posiedzeniu poświęcili Towarzystwu:

1. *Bromirski Assessor Nadleśny*, rosprawę o *Maioralach*.
2. *Zdżarski Zastępca Professora*, Balladę oryginalną opiewającą męstwo *Chrzanowskiéy* w obronie *Trembowli*.

Mamy więcéy Osób literaturą zaiętych; ale dla przyjemności i pomocy iakieby w Towarzystwie znajdować można, życzyć wypada: ażeby zaprojektowane Naukowe zchadzki do skutku doprowadzone zostały; aby wzajemne udzielanie robot pomiędzy piszącami, dla saméy pobudki do pisania w zwyczaj weszło; co może i ku udoskonaleniu pism przydatne będzie.

Potrzenie. Do powinności Towarzystwa należy także uzupełnianie pomnika *Stanisława Kostki Hrabi Potockiego*, który wznosimy z dzieł tego *Męża*, albo pism mających związek z zawodem Jego tak Obywatelskim iak Naukowym. W pomniku tém przez rok upłyniony złożono:

---

ukryć nabywca od prostego wieśniaka; ale godna wdzięczności sprzyiających Naukom staranność *Opiekuna Towarzystwa* *PREZESA KOMISSYI WOIEWÓDZKIEJ BARONA KOBYLŃSKIEGO*, uratowała na nowo ten zabytek starożytny. Pomędzy pokazanemi tysiąc kilkuset sztukami monety różnéy, wybrano 145 pienniązków z wyraźniészemi cechami, zostaiące okazały się zagładzone zupełnie. Te 145 sztuk mając sobie powierzone do rozpoznania *Zastępca Professora Borowicz*, opisał i z dołączeniem rysunku 56 znacznieszych, a oddmiennych sztuk prawemu właścicielowi złożył.— Pomędzy temi pienniądzmi znajduią się monety *Angielskie* i *Duńskie* *Haralda*, *Harde Knuta*, *Kanuta*, *Etelreda*; *Cesarzów* *Otona*, *Konrada*, *Henryka II.* różnych *Xiążat Niemieckich*, *Czeskich* i *Węgierskich* podobno; a są takie których znaków niewytlumaczono ieszcze. Wszystkie zapewne będą z pierwszych lat iedenastego wieku, podobne do znalezionych téy wiosny w *Danii*.

Z daru NAYIAŚNIÉYSZEGO CESARZA i KRÓLA przez *Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego* przysłane Szkole Płockiéy, Portrety wstawionych Polaków, roboty *Śliwickiego* z Opisem *Chodkiewicza* i innych.

Od *Zaorskiego Podbibliotekarza* zbior Programatów popisowych Liceum Warszawskiego, uzupełniony przez Nauczyciela *Stępińskiego*.

Prokurator Gawarecki złożył Dzieło własne w nowém wydaniu; a nadto przez wymianę Xiążek które Towarzystwu ofiarował przybyło do pomnika Dzieł siedm.

Piąty Publiczny rachunek z czynności Towarzystwa Miłosierdzia Szkolnego, od dnia 3. Lipca 1823. roku do tegoż dnia w roku 1824.

Jeżeli na pierwsze zamiary Towarzystwa obrocimy uwagę, łatwo będzie uznać że zaraz od zawiązku stoi u zamierzonego kresu. — Zawsze bowiem zyskuie troskliwy ratunek w chorobach Uczniów, dla potrzebujących pomocy w nauce daie miłosierny ubogim dozor, a iedna dłoń dobroczynna tyle corocznie dla sierot sypie funduszu, iak pragnący szukać wsparcia w Towarzystwie spodziewać się nawet nie śmieli. Wszystko przeto co otrzymujemy, iest przechodzącym nadzieie *Opatrzności* darem; a chociaż nam upadnie iaki pochlebny widok, dopoki pierwszy zakład trwać będzie, dopoty w kwitnącym stanie Towarzystwo utrzyma.

Fundusze Towarzystwa na dwa dzielimy rodzaje, to iest: *Fundusz stały*, i *przychody na opatrzenie ubogich* przeznaczone; ale oprócz pieniężnych darów są ieszcze różne *wspomagania sposoby*, te wskażemy najpierwéy, a po obliczeniu funduszków które Towarzystwo posiada, wymienimy także iakich *spodziewać się może*.

I. Różne sposoby wspomagania potrzebnych Uczniów.

W miłosierném wsparciu dla sierot naszych, nayszacowniéysze zapewne dary od tych iedynie oceniane bydź mogą, którzy ich doświadczają, wszakże mówiąc rzetelnie równie tu cnotliwy dobroczyńca, iak wsparciem uszczęśliwiony zyskuie. — Do takiego rodzaju wsparcia następujące należą ofiary:

Naprzód. Ratunek zdrowia po który każdy z Uczniów naszych śmiało spieszy do czcigodnych Doktorów, odważamy się wymienić te dary tkliwéy ludzkości. — *Rybicki Fizyk Woiewódzki*, nie iednego w tym roku z Uczniów Szkole Płockiéy przez szczęśliwe i staranne leczenie powrócił; należną wdzięczność dla tego Męża i Rodzice i synowie słusznie podzielaia. — Doktor *Półkowy Lewandowski*, nieszczędził także dobroczynnéy i skutecznej pomocy, z podobną uprzęmością na każde wezwanie do sierot naszych śpieszyli, godni naśladowania Lekarze *Kirsztain* i *Mitkiewicz*; szanowny *Peszke* tak iest o zdrowie młodych troskliwy iak własny Ojciec. Bóg dobry miłosierny usilności błogosławił, a iakby dla pomnożenia zasługi, zbyt wielu w tém roku mieliśmy i ciężko chorych.

Apteka Jana Smolińskiego iak zawsze, dla ubogich Uczniów dostarczała lekarstw bezpłatnie. Z początku ten dobroczyńca Szkoły przeznaczał dla niéy w lekarstwach Złoty sto rocznie, teraz dając wszystko co potrzeba rachunku nierobi, i nadal niezmiennie wsparcie przyrzeka. Tacy Mężowie w każdym zapewne zdarzeniu nieszczędziliby ratunku cierpiącemu, ale z Towarzystwa śmieléy wzywani bydź mogą.

Powtore. Szacowne także wsparcie stanowi Miłosierny dozor i pomoc w naukach, iaką biedni od zamożniéyszych otrzymują Uczniów, albo od nieszczędzących pożytecznej pracy Nauczycieli. Tak wspieranych przeszło pięciudziesiąt mamy.

Potrzenie. O gdyby ieszcze wolno nam było wskazać nieoszacowanych

Opiekunów co kilka sierot wsparciem swoim w Szkole naszej utrzymują. Ale Osoby chociaż unikające z Religijną troskliwością rozgłoszenia Dział dobroczynnych, czyliż w tajności niezyskują więcéy, nad to czémbyśmy pomocne dały przy ogłoszeniu czynionych ofiar wynagrodzić mogli, kiedy i trwałać będą wdzięczność od umiejących oceniać co robią, i naczul-sze błogosławieństwo od doświadczających łask miłosiernych, od pamiętnych co odbierali.

Poczwarte. Naukowe także prace poświęcają Pisarze podyémiający ko-szta druku na fundusz Towarzystwa naszego. — Tak *Prokurator Gawarecki* w zeszłym roku oddał 200. Exemplanty *Opisu Ziemi Wyszogrodzkiej*; po-żniéy znowu przydał po 30. Exemplanty dwóch *Komedyi Oblężenie Płocka* i *La Peyrus*, a 20. Exemplanty rozprawy o *Opiekach*. — *Inspektor Marcinkowski* ofiarował 5. Exemplanty rozprawy, *O stanie tegoczesnym Oświecenia w Polsce*. — Część tych Dział już zpieniężona reszta do na-hycia zostaje.

Popięte. Odzież przechodzoną i Szkolne Xiążki iakie Towarzystwo otrzyma, opatruje niemi biedniéjszych, a zamianą Xiążek ułatwia niezamo-żnym nabywanie dosyć kosztujących dzieł Elementarnych.

2. Fundusz stały.

Na stały fundusz mamy zamiar zgromadzać znaczniéjsze i wszystkie na-raz ieden składane ofiary, aby zachować pamięć dobroczynców, a razem gdyby można zebrać kapitał, zapewniający niewzruszony byt Towarzystwu. W czwartym rachunku taki mieliśmy stały fundusz:

1. Kapitał z zapisu ś. p. Grądzielskiego	Złp: 3000.
2. Zapis Wilhelma Fieka	Złp: 600.
3. Procent zapewniony przez Franciszka Mićkiewicza od	Złp: 300.

Na stronie Złp: 3900.

	Ze strony Złp: 3900.
4. Z ofiar (b) na ieden raz złożonych	Złp: 678.
5. Za Xiążki z ofiary Prokuratora Gawareckiego	Złp: 38.
6. Z teatralnego widowiska które dali Uczniowie kończący Klasę VI w roku 1822.	Złp: 538.

Razem Złoty polskich 5154,

Że iednak z téy summy wedle rachunku trzeciego i czwar-
tego przeznaczono na wsparcie potrzebnych uczniów . Złp: 654.

Zostawało przeto podzieln 3 Lipca 1823 r. Złp: 4500.

W ciągu roku upłynionego przybyło:

1. Za Xiążki z ofiary Prokuratora Gawareckiego	Złp: 112.
2. Z widowiska teatralnego przez Uczniów kończących Klasę VI w 1823 roku	Złp: 343.

Razem Złp: 4955.

Z tych wypadło przenieść do funduszu na opatrzenie ubo-
gich . . . . . Złp: 1055.

Zostaje więc na procencie Kapitał w trzech pierwszych
pozycjach wyrażony . . . . . Złp: 3900.

3. Przychody na opatrzenie ubogich przeznaczone.

a) Przychód był taki:

1. Przeniesiono z funduszu który miał być na kapitał zbierany	Złp: 1055.

Na stronie 1055.

(b) Takich ofiar mieliśmy więcéy przyrzekanych, ale z pomieszczeniem w ra-
chunku, doświadczanie radzi czekać uiszczenia danego słowa.

	Ze strony Złp: 1055.
2. Składka od sześciu Osób roczna, a nayznaczniejsza dwuletnia (c)	Złp: 504.
3. Dodatkowa składka na wsparcie iednego potrzebującego przeznaczona od 11. Osób	Złp: 162.
4. Procent dwuroczny od Summy Złp: 600.	Złp: 60.
5. Na zaległy procent od kapitału Złp: 3000. tymczasowo zaliczono	Złp: 70.
6. Kar Sądowych z przeznaczenia Trybunału Kryminalnego	Złp: 18.
7. Do puszek zebrano	Złp: 82.
8. Z Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wsparcie ucznia w Moyżeszowém Wyznaniu	Złp: 200.

Razem przychodu Złp: 2151.

b) Wydatek był taki:

1. Dla 12. Uczniów suknie i różne do ubrania rzeczy .	Złp. 346.
2. Na Xiążki Szkolne i różne do Nauki potrzeby dla 69. Uczniów	Złp. 526.
3. Na wsparcie wutrzymywaniu życia i zdrowia dla 17. Uczniów	Złp. 536.
4. Pożyczono 9. którzy z czasem wzięte wsparcie powrócić mogą	Złp. 510.
5. Uczniowi Jzraelskiego wyznania stypendyum, z Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeznaczone	Złp. 200.

Razem wydatku Złp. 2118.

(c) Takich ofiar znaczna bardzo część wedle początkowego przyrzeczenia składowana niebywa.

Ze strony Złp. 2118.

Zostaie do wydania . . . . . Złp. 338.

Jak było w przychodzie Złp. 2151.

Kiedy wszystkie rodzaje wsparcia odbierane przez Uczniów Szkoły Płockiej policzyć zechcemy, wspomnieć także wypadnie:

1. Stypendyum po Złoty 300. przez Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dla trzech Uczniów sposobiących się do stanu Duchownego w Wyznaniu Ewangelickim wyznaczone.

2. Utrzymywanie przez *Generała Brygady Cichockiego* w ciągłej chorobie syna ubogich Rodziców.

3. Wsparcie 9. wdów ubogich mających dzieci w Szkole, udzielone przez Kommissyą Woiewódzką z przychodu Wystawy Teatralnej do której najwięcej przyczyniła się *Hrabina Szembekowa Półkownikowa*.

4. Obchód pogrzebowy za staraniem Uczniów Klasy 5. dla zmarłego z téj Klasy Ucznia *Woyciecha Kiorzybskiego*, który przestał żyć zasługując na pamiątkę w *Xiędze Sławy*; na tem obchodzie przyjaciel zmarłego *Felix Plendus* Uczeń klasy V. miał stósowną mowę.

4. Fundusze spodziewane.

Są także znaczne fundusze które i kapitał większy wróżą i możność wspierania łatwiejszą obietnią. Fundusz wprawdzie którym zdaru Kommissyi Hipotecznój przeszło 2,000. Złoty wynoszącym cieszyło się Towarzystwo przez Rząd umorzony został, ale ieżli kiedy zapisy na *Brolinie* i *Radzyminie* odzyskane zostaną, przeszło 11,000. Złoty, uczynić mogą.

Takich ieszcze blizkich pewności spodziewa się Towarzystwo przychodów.

1. Procent którego wypłacenie w krotce iest przyrzeczone	Złp. 328.
2. U Patronów w Płocku zalegające kary z Trybunału Kryminalnego przeznaczone	Złp. 467.

Na stronie Złp. 795.

456 075

3. Jan Łempicki z Żukowa ustąpił Towarzystwu zyskane
Wyrokiem na stronie przegrywającycy prawne koszta . Złtp. 62.
4. Książki do sprzedaży pozostałe wynosić mogą . . . . . Złtp. 247.
5. Od 9. którzy otrzymali do czasu wsparcie wrocic może Złtp. 510.

Razem Złtp. 1614.

Z tych przeto spodziewanych przychodów kiedy zebrane będą, powroci użyta na wsparcie potrzebnych część kapitałów.

W ostatku staranność pierwszego *Dobroczyńcy Towarzystwa, Pastora Dyecezyi Płockiej*, wroży powrót doświadczanego dawniej w Szkole Płockiej wsparcia dla Uczniów z Familii *Ubyszów*, albo z rodziny *Herbu Cholewa*.

Książnica Podlaska

im. Ł. Górnickiego w Białymstoku

KP-BG-0459326

XIX w.

456075

XIX w.
57.